

Архітектура: [зб. наук. пр.] – Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2013. – С. 155–161. – (Вісник / Нац. ун-т «Львів. політехніка»; № 757).

6. Проскураков В.І., Гуменник І.В. Попередня пропозиція принципів архітектурної типології відкритих та «ландшафтних» театрів // Архітектура: [зб. наук. пр.] – Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2014. – С. 94–101. – (Вісник / Нац. ун-т «Львів. політехніка»; № 793).

Дмитраш О.Ю.

*магістр, аспірант, асистент,
Національний університет «Львівська політехніка»*

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОНЯТТЯ «МІЖВУЗІВСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР»

Формування архітектурного середовища вузівських комплексів – це динамічний процес, що потребує постійного фахового дослідження концепцій розвитку, тенденцій проектування, будівництва та функціонування даних об'єктів. Над всестороннім вивченням цієї теми в різні часи працювали багато вітчизняних та закордонних архітекторів-науковців: Richard P. Dober [1]; Jonathan Coulson, Paul Roberts, Isabelle Taylor [2]; Martin Pearce [3]; Sibylle Kramer [4] David J. Neuman [5].

Міжвузівський об'єкт культури, як і університетські культурні центри – є новими та маловідомими термінами вітчизняного архітектурного словника. Такі будівлі почали з'являтися на початку 90-х років минулого століття в університетах США [6], та на даний час широко популяризуються у всьому світі. Ці заклади втілюють потреби та пріоритети розвитку сучасної вищої освіти. Міжнародна співпраця є невід'ємною частинною діяльності університетських культурних центрів, спрямованої на інтеграцію університету до європейського та світового загальноосвітнього простору. В сучасних світових університетських культурних центрах проводяться заходи щодо розвитку співробітництва з відомими університетами, організаціями, асоціаціями, агентствами, фондами й установами, а також реалізуються міжнародні культурні проекти, здійснюється спільна науково-дослідна діяльність, організуються науково-практичні конференції, семінари і круглі столи. Такі об'єкти служать зв'язковою ланкою між університетами Європи та всього світу.

Зважаючи на те, що такий напрям розвитку університетських громадських просторів є недостатньо відомим в Україні, проводиться аналіз світового досвіду проектування та будівництва міжвузівських об'єктів культури, аналіз публікацій та наукових праць стосовно принципів архітектурної типології та побудови лаконічного простору таких будівель та комплексів.

Першим кроком на шляху вивчення теми стало виконання проекту на здобуття ступеня магістра студента Дмитраш О.Ю. під керівництвом проф., д.арх. Проскуракова В.І. [7] та асистента кафедри ДАС Копиляка І.М. на тему : «Принципи проектування університетських культурних центрів політехнічних шкіл Європи». Результатами даного дослідження було визначення найбільш важливих функцій такого об'єкту (рис. 1), та номенклатури приміщень, що формують синтезовану структуру студентського і культурного простору (рис. 2).

Основна ціль – встановлення і розвиток вузівських, міжнародних та міжвузівських зв'язків, налагодження роботи із різноманітними організаціями, підвищення іміджу університету, а також адаптація до європейських та світових стандартів.

Головне завдання культурного центру – створення умов для розвитку міжвузівської співпраці в університеті та його організація. Відповідно до цього такий центр :

- Координує і здійснює обмін інформацією, встановлює зв'язок із іноземними освітніми, науковими і культурними інституціями, професорами і лекторами;
- Інформує підрозділи університету про міжнародні освітні організації, програми, фонди, а також про участь студентів, науковців, молодих спеціалістів у конкурсах на здобуття стипендій та грантів;
- Здійснює прийом офіційних іноземних делегацій та окремих фахівців;
- Веде координаційну роботу в межах проектів, що виконуються в університеті, підтримує контакти з фондами та місіями;

Рис. 1. Функціональна палітра університетських та міжвузівських об'єктів культури

Рис. 2. Номенклатура груп приміщень, що проектується у будівлях міжвузівських об'єктів культури

Список використаних джерел:

1. Richard P. Dober -Campus Architecture: Building in the Groves of Academe – Mcgraw-Hill (Tx),1996. – 258 p.
2. Jonathan Coulson, Paul Roberts, Isabelle Taylor – University Planning and Architecture: The Search for Perfection – Routledge., 2010. – 272 p.
3. Martin Pearce – University Builders – Academy Press; 1 edition., 2001. – 224 p.
4. Sibylle Kramer – Colleges & Universities- Educational Spaces – Braun Publish,Csi; 1 edition., 2010 – 272 p.

5. David J. Neuman – Building Type Basics for College and University Facilities – Wiley; 2 edition., 2013. – 16 p.

6. <http://www.chicagotribune.com/news/education/chi-edtoday-brilliantidea-012110,0,5916847.story>

7. Проскуряков В.І., Дмитраш О.Ю. «Сучасні тенденції формування архітектури міжвузівських об'єктів культури», Вісник Архітектура № 757 Національного Університету «Львівська політехніка», с. 105-108.

Дмитренко А.О.

викладач,

Львівська національна академія мистецтва

КОСТЮМ У КОНТЕКСТІ СЦЕНОГРАФІЇ КАМЕРНОГО ТЕАТРУ: ТВОРЧІСТЬ ОЛЕКСАНДРИ ЕКСТЕР

Олександра Екстер (1882-1949) – реформатор театральної сценографії, живописець, дизайнер, ілюстратор, педагог. Мистецьку освіту здобула у Київському художньому училищі та паризькій академії Гранд Шо'мер. З середини 1910-х рр. під впливом кубізму художниця приходиться до безпредметності у малюванні, але французьку раціональність, стриманість гами збагачує енергетикою насиченого кольору. Так виникає український різновид кубізму – кубофутуризм.

Колір у творчості Екстер набуває важливого самостійного значення, Г. Коваленко визначає саме «українські» джерела цього захоплення [3, с. 199]. Народне мистецтво – вишивка, одяг, гончарство, прослідковується у творчості мисткині своєю абстрагованою енергійною вітальністю, динамікою і сакральним змістом. Дослідники вважають, що «її індивідуальна манера виникла на стику народної української творчості та засвоєння досвіду новітнього європейського мистецтва» [7, с. 6].

Окрім живопису, пристрастю Олександри Екстер був театр. Саме тут вона реалізувала свої ідеї та бачення, втіливши живописні відкриття у трьохвимірний простір сцени. За згадкою її парижської учениці Е.-М. Шимерової, мисткиня порівнювала театр з музикою за часом короткотривалого впливу на глядача (на відміну від інших видів мистецтва, що існують у просторі і не є обмежені у часі). Звідси, важливу роль як в музичному, так і в театральному творі вона приділяла категорії інтенсивності, що виявлялася різними засобами: конструктивними, ритмічними, кольоровими [4, с. 111].

Режисером, який відкрив талант молодій художниці, став О. Таїров, керівник новоствореного московського Камерного театру. Він звернув увагу на роботи мисткині, зауваживши, що «її живопису тісно в рамках, він орієнтований на трьохвимірну декорацію, а саме на цій просторовій ідеї і засновується принцип авангардного театру» [5, с. 11]. Таїров шукав художника для реалізації «нової сценічної атмосфери» для свого театру. Особливу увагу він приділяв костюму як «другій оболонці актора, ...видимій частині його сценічного образу, новому засобу збагачення образу» [8, с. 175]. Олександра Екстер отримала можливість реалізувати свої кубофутуристичні композиції у трьохвимірності коробки сцени та на об'ємі акторської постаті.